

**СПЕЦЫФІКА ПЕРАКЛАДА ВЕРША Я. ЯНІШЧЫЦ
“ТЫ ПАКЛІЧ МЯНЕ. ПАЗАВІ” НА ІТАЛЬЯНСКУЮ МОВУ**

Дакладна вядома, што дзвюма самымі мілагучнымі мовамі ў свеце з’яўляюцца італьянская і беларуская. Але ці магчыма захаваць гэтую асаблівую мелодыку беларускага верша, якой адзначана лірыка нашых паэтаў сярод іншых, пры перакладзе на італьянскую мову? Каб адказаць на гэтае пытанне, разгледзім як прыклад пераклад верша Я. Янішчыц “Ты пакліч мяне. Пазаві”, зроблены С. Логішам і надрукаваны ў анталогіі беларускай паэзіі XX стагоддзя “Il carro dorato del sole : antologia della poesia bielorusa del XX secolo” (укладальніца – Ларыса Пуцылева, доктар філалагічных навук).

Сам твор увогуле ўяўляе сабой зварот аўтара да лірычнага героя. З гэтага зварота і пачынаецца першы радок верша, які да таго ж служыць назвай: “Ты пакліч мяне. Пазаві”. Форма імператыва была захавана і пры перакладзе на італьянскую мову: “Chiamami. Parlami”. Пры далейшым разглядзе можна адзначыць, што перакладчык здолеў перанесці ў італьянскі варыянт нават тropy, напрыклад, эпітэт і метафару: “Там заблудзімся ў хмельных травах” – “Perdiamoci nell’erba inebriante” і аксюмаран: “Пачынаецца ўсё з любові – || Нават ненавісьць і агіда...” – “Dall’amore comincia tutto, || anche l’odio e la ripugnanza...”. Таксама былі захаваны рэфрэны: паўторы першага радка з трынаццатым і трэцяга радка з сёмым, адзінаццатым і пятнаццатым. Рэфрэнізацыя, як у арыгінале, так і ў італьянскамоўным варыянце дапамагаюць падкрэсліць асноўную ідэю твора: любоў з’яўляецца пачаткам усіх з’яў у жыцці. Але не ўвесь верш атрымалася даслоўна перадаць радок у радок, у некаторых месцах мы бачым непрамы пераклад. У асноўным перакладчык быў вымушаны замяняць некаторыя словы на сінанімічныя, дзеля захавання рытму альбо каб захаваць сэнс некаторых фраз пры перакладзе на італьянскую

мову. Так, напрыклад радкі “Пачынаецца ўсё з любові, нават самая простая з’ява” былі перакладзены як: “Dall’amore comincia tutto, anche le cose meno importanti”, – “Пачынаецца ўсё з любові, і не самыя важныя рэчы”. Асабліва хацелася б адзначыць тое, як быў перададзены радок “І тады душой не крыві на дарозе жыцця шырокай”, – дзе змяшчаецца яскравая метафара, якую перакласці трудна, але без яе твор губляе амаль палову свайго сэнсу. Перакладчык знайшоў вельмі годны выхад з сітуацыі, з мастацкага пункту гледжання: “Non mancate di sincerità lungo la strada della vita”, – “Не губляй шчырасці напрацягу жыццёвага шляху”.

Такім чынам, верш Я. Янішчыц “Ты пакліч мяне. Пазаві” сцвярджае галоўную характарыстыку самараскрыцця паэтэсы – усеабдымнасць пачуцця. Маральна-духоўнымі крытэрыямі асэнсавання гэтага свету для Я. Янішчыц выступалі чысціня, дабрыня, мудрасць, на якіх трымаецца сэнс жыцця на зямлі. Тым больш каштоўным успрымаецца не толькі пераклад гэтага верша, але і ўся анталогія “Il carro dorato del sole” Л. Пуцылевай, бо праз гэтую кнігу недзе там, на далёкім ад нас Апенінскім паўвостраве, людзі змогуць адчуць і зразумець усю глыбіню беларускай душы.